

2^e graad
opdracht 15 mei

Zelf verf maken met TEMPERA techniek

**Maak verf met producten die je vindt in de keuken en de tuin.
Maak ook je eigen gepimpte penselen. Schilderen maar!**

Inspiratie

Dag vriendjes van de academie! Hebben jullie de les van meester Bob al gezien over verf maken? Meester Bob maakt hierin allerlei verfpapjes met lijm, sausjes en eten... je moet het filmpje echt eens bekijken! → [hier](#)

Wij vonden dat super interessant om op verder te werken: hoe kan je met huis- en tuinmaterialen zelf je eigen verf en penselen maken. In deze les gaan we dat verder onderzoeken door samen een schilderij te maken van kleurvlekken met zelfgemaakte verf door de TEMPERA techniek te gebruiken. En natuurlijk gaan we ook leren hoe je zelf penselen kan maken.

Dat kom je allemaal te weten in deze opdracht, hierbij hoort dit [filmpje met meester Wim!](#) < klik

Tempera Watte?

In de prehistorie, dat is de oertijd heeeeeeeeeel lang geleden, was verf een simpel papje van gekleurde aarde of planten gemengd met een beetje water en een bindmiddel.

Wetenschappers hebben restjes verf ontdekt van 500.000 jaar oud!!!! De prehistorische mens versierde grotten met schilderijen. Maar waarom die grotschilderingen gemaakt werden kan niemand echt met zekerheid zeggen.

Wat ik heel mooi vind zijn grotschilderijen van handen. Je ziet een soort van afdruk van verschillende handen op een rotswand, maar waarom het gemaakt werd is echt een raadsel. Misschien om hallo te zeggen, zoals een soort graffiti. De prehistorische mens kon nog niet schrijven maar natuurlijk wel tekenen! Misschien probeerde hij zo op die manier iets tegen ons te vertellen?

Of was het een versiering omdat men het mooi vond want die handen herhalen zich steeds opnieuw als een soort patroon. Denk maar aan het oude behang aan de muur van je oma en opa met allerlei bloemen erop.

Wat de wetenschappers ondertussen WEL weten is HOE het gemaakt werd...

De prehistorische mens legde zijn hand op een rotswand, kauwde op aarde en dat vermengde zich dan met speeksel, hij spuugde de verf uit op zijn hand. De verf kwam terecht op de rotswand rond het hand en onder het hand bleef de muur vrij van verf, zo krijg je een oeroude graffiti!

Wat heb je nodig?

Voor Tempera-verf heb je iets nodig dat kleur heeft en bindmiddel... Verf bestaat dankzij het bindmiddel en zonder bindmiddel geen verf! Bindmiddelen zorgen ervoor dat de verf niet loskomt van de ondergrond wanneer ze opdrogen. Als je je schilderij aan de muur hangt, willen we natuurlijk dat de verf niet allemaal op de grond valt en aan het schilderij blijft hangen!

Niet alleen maar kleur bepaalt hoe er een schilderij eruit ziet maar ook het soort bindmiddel. Denk maar aan het verschil tussen waterverf en acrylverf, het ene is dun en wat doorzichtig als je ermee op papier schildert, het andere is dik en ondoorzichtig wanneer je de verf onverdund op je doek uitwrijft. Vanaf de prehistorie tot nu zijn er verschillende soorten bindmiddelen gebruikt: Spuug, water, vet, was, bloed, olie, ei, lijm, ... Ik ga tonen hoe je van keukensmiddeltjes temperaverf kan maken, wij gebruiken EIEREN!

Als kleur kan je vanalles gebruiken wat je in huis hebt...

zo ga je te werk:

Stap 1: VERZAMELEN

Overall vind je kleurstof en pigment. Doe de kruidenkast open en neem wat kleurrijke poedertjes. Kurkuma, koffie, houtskool, thee. Maar ook natte dingen zoals bietensap, geplette bladeren en gras, besjes, spinazie, rode kool en paardenbloemen. Of dingen waar nog niemand eerder aan dacht.

Voor je penseel zoek je een stokje, takje of oude stift die niet meer werkt,...

Touw of tape, je kan ook ijzerdraad gebruiken. Stukjes touw, veertjes, haartjes om je kwast te maken.

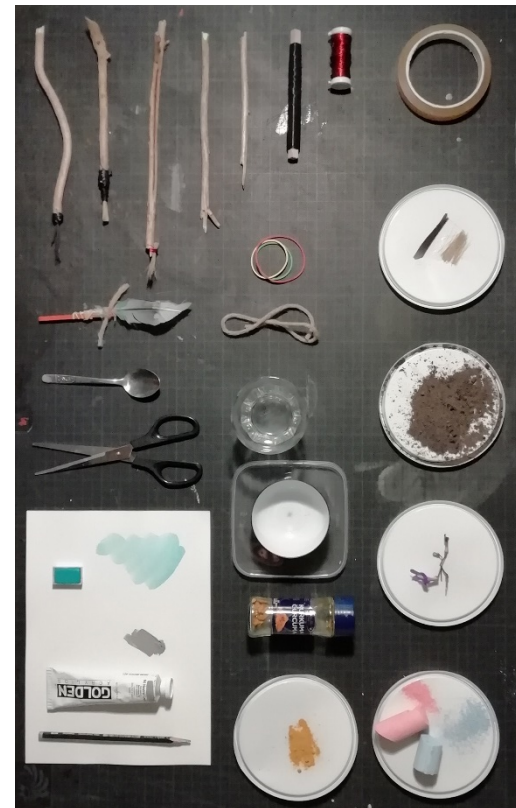
Stap 2: PENSELEN MAKEN

Bind het bundeltje haartjes of touwtjes met tape, touw of ijzerdraad strak vast aan het stokje.

Stap 3: TEMPERA VERF MAKEN

Zet je ergens waar je mag morsen. Neem potjes om in te mengen, lepels, bordjes of kommetjes. Zet een glas water water en een paar eieren klaar.

- Scheid het eiwit van het eigeel, voorzichtig dat de dooier niet breekt! Doe het het eigeel in een potje, het eiwit daar kan je nog een lekker eitje van bakken.
- Meng een klein beetje water met het eigeel...
- Doe een klein beetje kleurstof of pigment op een schaalje. Stamp het zachtjes fijn met een lepel.
- Voeg er een beetje eimengsel aan toe en vermeng nu goed tot je een glad sausje hebt.

Stap 4: SCHILDEREN

Neem het gekleurde eimengsel op je penseel en strijk het uit op een blad papier. Schrijf met potlood eronder wat voor soort mengsel het is, met wat je het gemaakt hebt. Neem nu een beetje verf op je penseel en vermeng het met wat meer water zodat je verf transparanter wordt. Zie je het verschil tussen dekkende verf en transparante verf? Wat gebeurt er als je verschillende lagen schildert? Met verschillende kleuren?

Simon Evans

En nu... Wetenschapper of Oermens?

“Echte wetenschappers noteren hoe ze de kleur gemaakt hebben en echte kunstenaars zoeken iets in de vlekken...”

Welke kleuren heb je ontdekt? Of wat voor beesten zie je in de vlekken?

→ Neem een foto van je schilderij en stuur het door naar je juf of meester of naar: kato.vanpoeringhe@onderwijs.gent.be

Kijk!

Je kan jouw werk en dat van andere bekijken op : <https://academiegent.weebly.com/>